



—Vaja, miróns. s' ha acabat!...

Qui 'n vulgui més... Tarascó,

Questió de higiene

El País de Madrid publicava l'altre dia la carta següent, que molts de nos lectors haurán llegit en la premsa diària.

Cartagena 5 d'Agost de 1901.

Jo, Joan Martinez Illescas, soch casat y ab tres fills; un de ells, una noya de 17 anys anomenada Júlia, molt guapeta, tinguè una relliscada disculpable pe 'ls pochys anys y jo, son pare, vaig cometre la tonteria de tancar-la en un convent d'arrepentidas.

La noya va estar 'hi contenta uns quants mesos, fins ahir dia 4, en que vaig sapiguer qu' havia fugit del convent.

Inmediatament vaig anàrmen á la Santa casa y per conducte d'altras novicias se 'm feu present que ja havia tornat, que estava allí desde aquella nit, que no s' havia escapat com me digueren, sino que havia passat sis días en la casa del capellá de las arrepentidas, que viu próxim al convent.

Vaig fer que cridessin á ma filla, aquesta 's presentá y ploriquejant va dirme que 'l dia 29 de Juliol, quan estava dormint, lo capellá y la *hermana* celadora van entrar en sa celda, cap á las quatre de la matinda. Van despertar-la, li manaren que baixés abaix al hort del convent ahont jo, son pare, l'esperava. Lo qu' allí esperava era un carruatje clòs, ahont la feren pujar, dientli que trobaria á son pare á casa del capellá.

Obehí la xicota y pujaren al cotxe la *hermana* y 'l sacerdot. Pe 'l camí, dintre del cotxe tancat, entre 'l capellá y la *hermana* despullaren á la meva filla y el primer, devant de la segona que li tapava la boca á la noya, cometé ab ella lo més vil y cobart de 'ls atentats.

La móssa quedá desmayada. A casa del capellá la tancaren dins d'un quarto, ahont ha permanescut cinch días. No més entrava allí dins lo ministre de Deu á las nits y la despertava per esbravar ab ella sos brutals apetits.

Aixó es lo qu' ha succehit y lo que desirjo que 's fassi públich.

Soch un pobre jornalier que guanyo deu rals diaris. La meva filla es una desgraciada qual hermosura ha sigut causa de la seva perdició"

Fins aquí la carta del Joan Martinez Illescas á qui, si no fos pe 'ls altres dos fills que li quedan y als quals está en lo deber de mantenir y viure per ells, millor li quairá lo nom y l'apellido de *Joan Llanas*. ¡Si de *Joan Llanas*!... Perque encara no ha anat á agafar al reverent pel ganyot, fentli treure un pam de llengua ó no li ha extirpat de soca y arrel la causa de 'ls mals ratos que 's dona, quan veu xicotas guapas.

Aquesta relació, tan ingénua per part del que la escriu y tant monstruosa per part del que la executa, lo primer que farán els católichs será negarla de barra á barra y fer correr qu' es deguda exclussiva-

ment á la rabiosa campanya dels sectaris anticlericals y ateos.

Las personas timoratas 's persignarán, si de cas 'ls cau sota 'ls ulls la transcrita carta y sostindrán á peu y á caball qu' es una infame impostura inventada pe 'l dimoni.

Mes, aposto á que cap d' eixas personas acceptará que s' obri una informació per depurar si 'l Joan Martinez diu la veritat ó menteix. Es més; en el cas de obrirse una depuració imparcial, las personas timoratas, y los fervents católichs, serán los primers en retxassar-la y en negarse á admetre 'ls resultats.

En cambi, tots 'ls que en questió de flaquesas de la carn, sabém de quin peu coixejan els ensotanats y tots los que sabém que la tonsura litúrgica no priva l' instint genésich ni amortigüa los apetits carnals —molt lògichs y naturals per altra part,— no tenim inconvenient en admetre com á certa la relació del jornalier de Cartagena, impregnada tota ella de ingenuitat y franquesa.

Y com que no tenim perqué posar en tela de judici sas afirmacions, tampoch tenim inconvenient en comentarlas.

**

Resulta qu' á Cartagena com en altres llochs hi ha un assilo ó convent ahont la caritat y la moral recullen las desgraciadas que en sa més tendra edat han sigut victimas d' una relliscada ó d' una ilusió enganyadora de 'ls sentits. Resulta que cada convent d' aquestos té un pastor encarregat de portar las ovellas desgarridas al bon camí, per medi de sanitosos consells y posantlas 'hi constantment á la vista lo mirall d' una santa vida y l' exemple d' una conducta irreprotxable. Resulta que per vetllar sobre las costums de las reclusas y per ajudar al pare capellá en la conversió de las infelissas pecadoras y en la rehabilitació d' aquells angels cayguts al fanch, hi ha una porció d' *angels ab tocas*, d' *hermanas* honestissimas, de donas qu' han fet professió d' observar una conducta sens mácula, de prescindir per sempre més de 'ls goigs de la carn y de deixar consumir son sexo entre la oració y 'l sacrifici.

Donchs be, de tots aquets *resultandos* se n origina la deducció que 'l pare de Cartagena, lo pare verdader, explica en sa carta. Lo convent d' arrepentidas es un serrallo; lo pare capellá exerceix de sultán y la guardia d' eunuchs la constitueixen las *hermanas*, qu' es de presumir que, quan van á parar al *eunuquisme*, es que ja están jubiladas en calitat d' *otáliscas*.

L' espectacle devía ser encantador. Al mossén se li devía fer tart per arribar á casa. Una tendror de 17 anys, hermosa com diu son pare, *vis á vis* dins d' un cotxe tancat y á més tota una *hermana* celadora per auxiliar... ¡Qualsevol s' aguanta per sacerdot que sigal!

La *hermana*, práctica ja en en aquets assumptos segons las trassas, va facilitarli la meytat del camí. El mossén no tingué més que mossegar la poma y 'l cotxero dalt del pescant atiant els caballs, devia anar convensut de que salvava ab lo petar de sas xurriacas una animeta perduda y que duya tres personas al galop camí de la gloria. Y á la gloria anaren lo pastor d' ánimas y qui sab si la ovella desgarrida. A mitja gloria 's devia quedar l' *eunuch* ab

blancas tocas, recordant allà en lo més fondo de las cendrosas vestimentas que un tiempo fué... en que 'l pare capellà no tenia necessitat de catequizar las reclusas per pujar al séptim cel.

Després... com lo mossén golafre no 's resignaria á perdre tan aviat la ditxa lograda, vingué 'l seqüestro de cinch días, fins que 'l boch quedá satisfet.

Y després al convent altra vegada; á seguir la interrompuda conversió de la pecadora Magdalena y fins á l'altra. Aquell paréntesis de sis días devia ésser necessari per recordarli practicament, els horrors de la conducta passada.

*
**

¿Las conseqüencias que se 'n poden treure d'aquest fet escandalós?

Pocas, pero bonas. Un projecte de lley que some to á l'aprobació del diputat Lerroux per si vol presentar-lo al Congrés quan se discuteixi lo de las associacions religiosas;

«Considerant que 'ls convents de monjas, arrepen tidas ó no, etc. etc.

Proposém;

1er. Tots els convents de monjas tindrán una do tació de sacerdots joves, frescos y reforsats pera la cura d'ánimas en lo espiritual y satisfacció de las necessitats de tota indole.

2on. Tots els convents aludits tindrán una comu nicació subterranea ab la casa de maternitat de la població respectiva.

y 3er. Las visitas del ram d'Higiene 's portarán á cap en la forma acostumada en casas parecudas.

Així al menos estarán garantidas la moral y la sa lut públicas, d'acort ab l'axioma médech; val més prevenir que curar.

RAMON BERENGUER.

¡Sarcasme y virtud!

--¡Una almoyna, per Deu!—demaná un pobre ab acent de condol,
á un *quidam* que ab anells d'or y rellotje prou ne duya un tresor.
Y mentre el pobre aquell, ab la ma extesa pregava caritat,
lo *quidam*, Rambla avall, deya, ab sa casme:
—Deu vos ajud ¡germá!—

*
**

Tot tremolant y ab cara esgroguehida lo pobre, ab cami opost segui anant murmurant, segui fent via dihent:—¡Malhaja l'or!—
Y entre uns obrers qu'estavan esmorsantne enfront del seu treball, repetí:—¡Una almoyna...!—y van donarli, en lloch de quartos, pá!!

Mr. JEAN ESPILL.

ESTIUHENCA

Un y una á l'ombreta d'una alzina arrambadets s'están;
ell, mitj foll de passió, 'l cap plé d'insomnis y 'l cor fet un volcá;
Tant de l'amor li 'n parla... tant s'acosta á la noya l'aymant,
que al ultim li diu ella: —¡Noy, apártat que 'm tiras capelláns! .

RAMPELLS.

V I N A G R E

Dialechs escullits en lo Passeig de Gracia aquestas nits.

—Aqui al menos un hi viu;
á fora s'hi dehuen coure.

—Á casa no 'ns sabém moure d'aquí cüntat cap estiu.

—Jo quan penso ab 'ls que ván á estiuhejar, me fán riure.

—Son gent que no saben viure..
¡Donchs, á mi llástima 'm fan!

—¡Quina delicia si fós estiu tot l'any! ¿que hi dius, móna?
—Ay, si! Es molt fresch Barcelona; y aquet Passeig, ¡deliciós!

—Tant que 's senten moltes véus de que fá tanta calor.

—Á fora si; pró aquí no;
¡fins he agafat fret als péus!

—Á casa, tot lo darrera l'hem de tancar per massa ayres.

—Oh! Barris frescos, ¡no gayres com las Bassas de Sant Peré!

—Jo 'l pis no 'l cambiaria al estiu per cap chalet.

—¡Vés qui vá á fora ab aquet fret que fá á la galeria!

—Sab que fins m'he encostipat de tanta fresca que passa?

—No haguera sigut de massa un abrich .. per 'ná abrigat.

—¡Vaja! ¿qué vol que li diga? l'estiu s'ha de passá aquí.

—¡Quinas ganas de patí á Tona y á La Garriga!

—Aquet Passeig ¿he nótat que al estiu está més bé?

—Y hi há més luxo també; y 'l jovent es més triat.

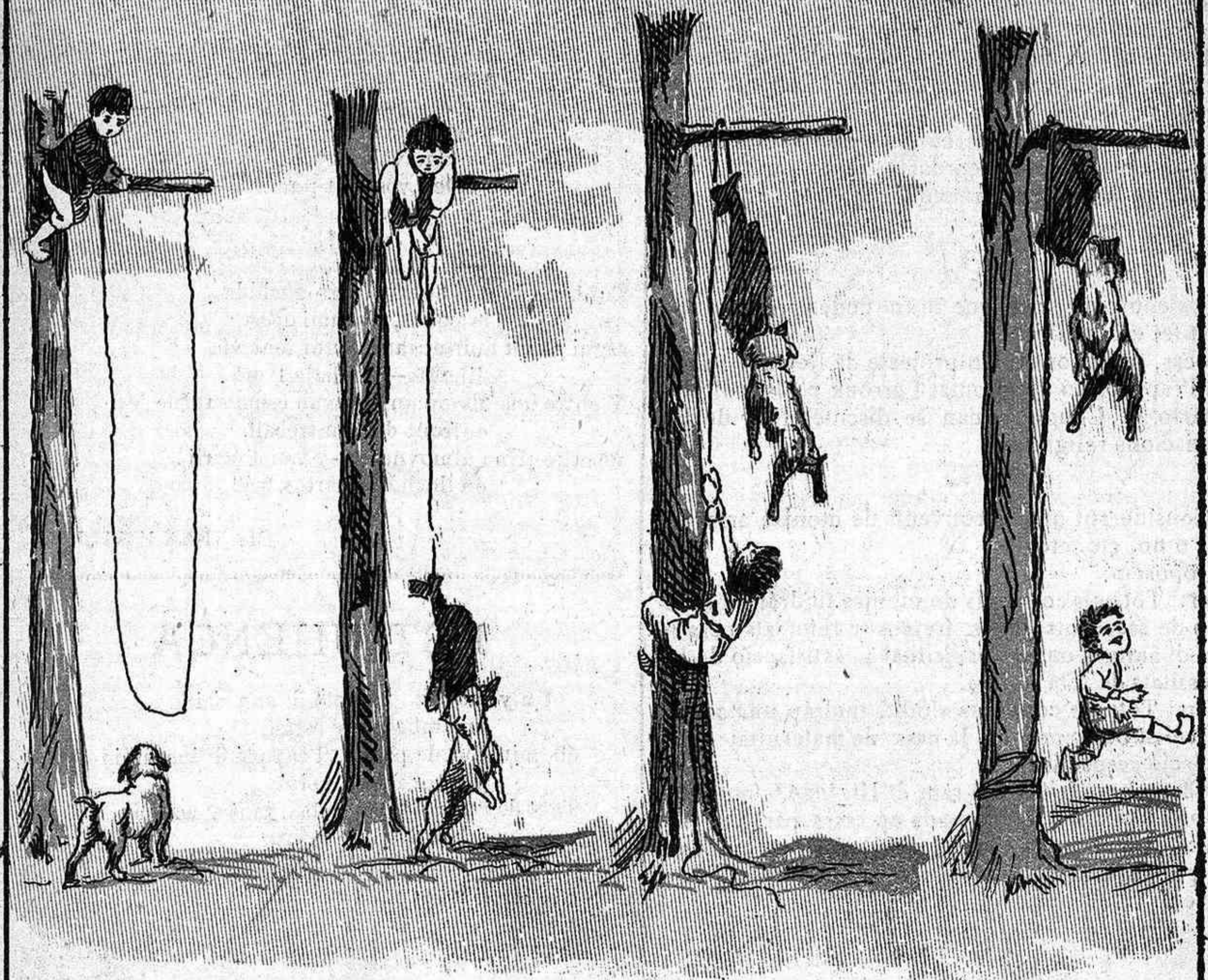
—Sembla mentida que encar hi hagi gent que vagi á fora.

—Oh! ¡Y poguent tant á la vora tirarse de cap á mar!

Tota la colonia magre del Passeig de Gracia, així fá veure, donchs, que vén ví —com se diu— y vén vinagre.

PEPET del CARRIL.

POR LA BOGA MUERE EL PEZ.

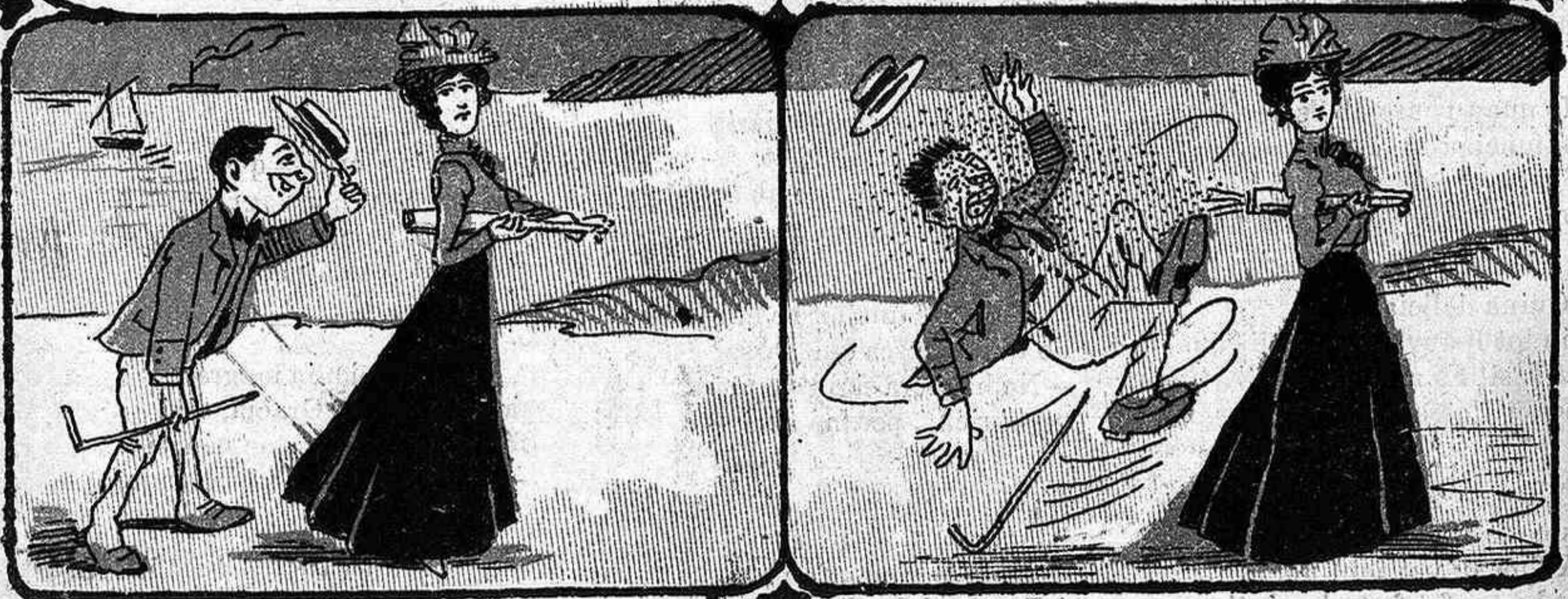


Per cassar gossos bulldogs
dels que may la presa amollan
lo millor procediment
es lo que 'l xaval demostra.

S' agafa un gech de vellut,
se lliga al cap d' una corda
y si 'l gos es gos de presa
com el peix mór per la boca.

Si 's deixa anar... ni es bulldog
ni pot ser 'un gos «conforme»

ANAR PER LLANA..



—Amor meu!... Llum de ma vidal
¡La seguiré eternament!

—!Res com l' arma insecticida
contra un tipo impertinent.

LA CONSTEL·LAGIO RABIOSA



Fratricidis, parricidis,
explosions, assassinats.
A n' aquest pas, Barcelons,
se 'n va de dret a ca 'n Taps.

MAS PRIMERAS RELACIONES

Tenia jo divuyt anys...
M' apuntavan á la cara
quatre péls escadussers
ab los quals sempre en batalla,
els hi dava més torment
que la Inquisició als seus martres.

Fumava ja .. Tot sovint
treya la meva petaca. .
Portava 'l meu *remontoir*
ab lo *chatelain* de plata
y lluhía en lo dit xich
una serp tota enrotllada,
ab un tros de cul de got
qu' hasta als cegos onlluernava.

Surtia també de nits
portántmen la clau d' escala,
si be tinch de confessar
que en sent las dotze tocadas
no tenia més remey
qu' anármen corrents á casa
obrir la porta ab cautela,
descalsarme las sabatas
y entrá al pis sens fer remor
com un sigilós fantasma.

Era, donchs, ja un home fet
tenia pé, y fumava,
duya anell y *remontoir*
y la clau á la butxaca.

L' únich que 'm faltava sols
y á fé que m' hi capficava,
era trobá un angelet
que tingués á bé estimarme.

L' únich que 'm faltava á mi
per acabar de sé un masele,
era tenir relacions
ab alguna mossa guapa
y pogué dí á tot arreu
(á tot arreu menys á casa)
—Tinch una novia hasta allá
ó —Soch promés de... fulana!

Per' altra part, no era sols
la vanitat qui 'm punxava,
era la enveja també
al observar que molts altres
si s ficavan al sarau
la balladora 's portavan,
si anavan al colisseu
duyan al costat la flávia,
y si anavan á passeig
no 'ls hi faltava companya.

Era també —ho diré tot—
que en lo fons de la meva ánima
hi bullia un nou impuls,
d' un nou foch l ardenta flama,
que feya que al contemplar
d' una femella las gracias,
s' encenguéssin els meus ulls,
se m' arboréssin las galtas,
sentis en la gola un nús
y uns batéchs dintre la caixa
del meu pit, com si mon còr,
al igual qu' una campana,
repiqués á somatent
al veure una mossa guapa.

—Es precis, vaig dirme un jorn,
Es precis fer de manera
que surtis d' aquest estat
que 't fa viure igual qu' un ensa.

Es necessari rendir
lo cor d' alguna femella,
saber qu' al món no estás sol,
que tens algú qu' ab tú pensa
y qu' al compás del teu cor
algún altre cor batega...

Es necessari per fi,
tenir una xicoteta
á qui confiar los teus afanys
y buydar tas confidencias
y recullir sos secrets
y dedicarli amoretas
y aspirar los seus sospirs
y libar en sa boqueta
la mel de 'ls primers petons
com una amorosa bresca.

Y sempre ab la idea al cap
de la conquista primera,
vaig dedicarme á escullir,
en las de ma coneixensa,
la xicota á qui exposar
mos desitjos y mas penas. .

En dugas principalment
vaig fixarme, per més bellas;
Era l' una un angel rós,
l' altra una Venus morena...

Era d' un tipo ideal
y encisador la Carmeta,
mentres que la Monserrat,
robusta, de formas plenas,
acusava la salut,
la forsa y la resistencia

La Carme semblava un jonch;
alta, espigada, primeta
ab un rostre d' óval pur,
un nasset de linea grega,
uns ulls blaus del tó del cel,
una pell nevada y tersa
y un conjunt tant vincladís,
tant vaporosa tota ella,
que semblava al caminar
ni tocar de peus á terra.

L' altra, en cambi, era al revés...
Ni molt maca ni molt lletja
tocant al rostre, 'l seu cós
era alló que 's diu... *canela!*

Morena, ab dos ulls brillants
com dugas brassas encesas,
dos llabis humits, vermells,
com bosquetanas cireras,
un cos á torn, revingut,
gens escás en prominencias
y tota ella foch, vigor,
¡forsa y joventut tota ella!

En quant á edat totas dugas
ab ben poca diferencia
tombavan de 'ls quinze Abrils
á las setze Primavera.

La dilema era per mi
terrible. A dir'ho ab franquesa
plavia 'm la Monserrat,
y encisava'm la Carmeta;
en los ulls blaus veyá 'l cel
y el paradís en los negres,
la rossa 'm tornava boig
y boig y mitj la morena.

Com fer'ho, oh Deu, per triar
entre las dugas bellas...
Un día 'm vaig decidir
y vaig consultar'ho á n' ellas.

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ)



A la del devant

Imaginar-te no pots
l'alegría que al cor donas,
quan al balcó de ta casa
t'admiro tant candorosa.
Avuy he vist ton conjunt,
y estavas encantadora....
Blanch era 'l cos que portavas
y aquest color sabs de sobras
qu' es lo símbol de puresa....
á mi 'l blanch me sugestiona.
La falda era del color
del aucell que carinyosa
fentli mimos que al cor m' entran,
cada matí al balcó posas,
y canta sempre que canta
y calla si sab qu' ets fora.
Lo devantal petitet
de estructura capritxosa,
sempre que 'l portas m' agrada
perque es de color de rosa
y perquè las rosas son
las flors de més bon aroma.
¡Quin conjunt mes agradable ..
puresa, canari y rosa!

Al contemplarte aixerida
com un ximple m' enamoras,
ab aquest cos cimbrejant
y de modeladas formas
y aquest cabell ondulat
y aquestas galtas carnosas
y aquets llavis tan encesos
que rica mel atresoran;
ab aquestas negras cellas
y aquets ullassos de mora
llensant miradas de foch
capassas d' encendre rocas,
me subjugas y m' admiras....
¡Digam quin jorn y á quin' hora
vols que t' entri pe 'l davant ..
d' aquest piset ahont t' anyoras.

J. CRISTIÀ LLOMBART.

EPIGRAMAS

—Porta un plat d' arrós per mi—
digué á un fondista en Xacó
y aquest digué -D' arrós si,
mes .. si vols dir de franch, nó.

A n' en Pau li agrada l' art
y li agrada ab demasia,
puig un dia 'm digué apart;
—Lo dia que soldat sia
voldré ser de art-illeria.

J. MONTABLIZ.

FESTAS MAJORS.

Tením lo gust de participar á las
Societats de poblacions ahont se ce-
lebra FESTA MAJOR, que en la

Litografia Barcelonesa de Ramón Estany, CARRER DE SANT RAMÓN, 6,

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills
y económichs als de gust més refinat y artístich, propis pera la confecció de
Programas, Invitaciones, Títols de Soci. de Foraster y de Abonat, etc., etc.

Preus sumament reduhits

Novetat en carnets de totas classes

L' ANY HÚ

Sense ofendre á las modistas,
ni als gomosos, ni á ningú,
vull dir que son modas vistas,
las que 'n dihém modernistas,
puig son modas del any hú.

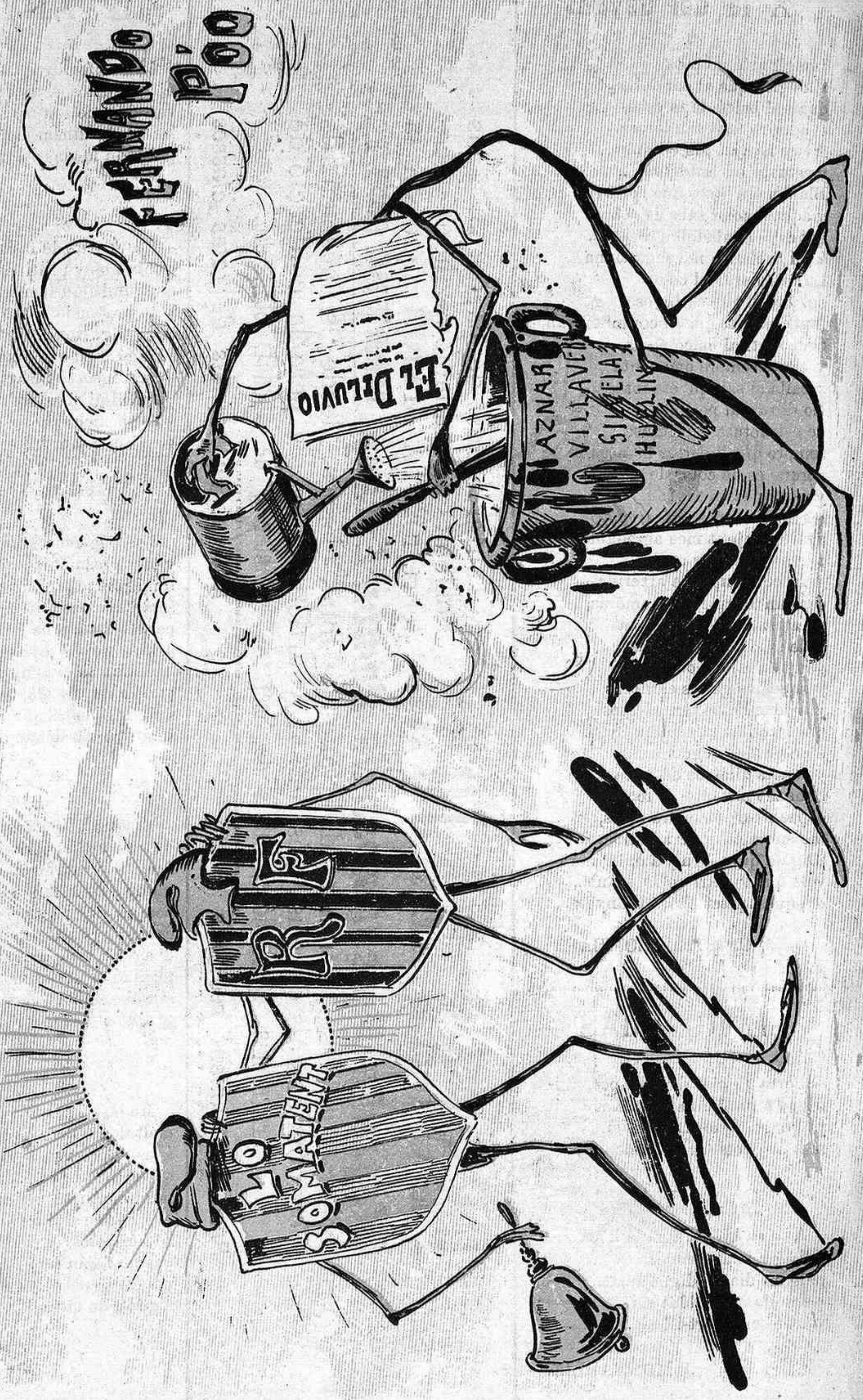
Los vestits de las senyoras,
sombrosos y pentinats
que rumbejan temptadoras
y ab pretensió á totas horas,
tot son gustos antiqüats.
Si algú creu que aixó es desvari
y que 'l cas es insegú,
que fulleji el calendari
y si un xich s' hi vol fixarhi,
veurá que som á l' any hú.

Las que avuy milló agensadas
y més presumidas van,
lluhint modas extremadas,
serán las mes criticadas
per las donas que vindrán.
¡Quins gustos ¡ay! s' estilavan!
deurá dí ab el temps algú,
¡que extrany els vestits portavn
puig las modas que are alaban,
serán modas del any hú.

Y aquest tipo que ja atipa
de tant veurel pel carrer,
fumant á tota hora ab pipa
y que més encara empipa,
perque no 's fa ab el barber,
es segur que al pendre vistas
d' aquest tipo, dirá algú
¡d' aixó 'n deyan modernistas!
si tots semblan bestias tristas
¡y aixó s' usava á l' any hú!

Modas, costums, cabelleras,
molt donarán que parlar,
á las donas venideras
que sense ser trapaceras
nos haurán de criticar.
Y á fe que al riure ab delicia
de nosaltres, es segú
que ho farán sens cap malicia,
puig d' aquest any ab justicia,
haurán de dirne l' any hú.

B. RAMÉNTOL.



¡Molt bé barretinas de EL SOMATENT! ab las vstras declaraciones explicitas, ja ningú vos confondrá ab eis esguenas jesuítichs del Catatanisme

Vaiis mestres (jexs) com mes se remena mes put aixonsas



Ja 's preparan las brigadas; mestre Pere va al devant. ¡Tremolén, fonts y barracas, Satalia y Font del Gat!

Bibliografia

Quinze dias á la presó, escrit per un de 'ls nou que voluntariament se constituïren presos en lo mohiment gremial de 1899.

Com déyam en nostre número últim, l'obra de D. J. Morera y Borés, síndich del Gremi d' Argenters en aquella memorable lluyta contra 'ls pressupostos de 'n Villaverde, contra 'l Govern de 'n Silvela y contra l' arbitraria gestió de la primera autoritat militar de Catalunya en aquella época, mereix esser llegit. Mereix ser llegit, perque si be no es la obra d' un literat refinat, es la obra de *un home*.

En Morera y Borés, pe 'ls que 'l coneixém personalment es un tipo digne d' estudi. Debil y afeminat en quant al físich es lo prototipo de la fermeza moral. Fins la vehueta ajuda á donar el *pego*. La seva paraula tremolosa, xillona, afemellada fa creuer qu' aquell home 's vincla fàcilment devant de la imposició de la forsa bruta. No es tampoch un polemista terrible d' aquells que quan perden la rahó s' apoyan ab el sofisma. No piula apenas, pero va fent la seva; no replica pero obra; no ataca imdetuosament pero resisteix ab la fortaleza d' una muralla. No es Diógenes el cínich, pero es Aristides el just, empeltat ab Sócrates el mártir.

Aixís resulta sa obra. Tota ella dona la impresió del sacrifici y d' ella resulta lo convenciment de que si cada Gremi en aquella memorable lluyta hagués tingut un síndich com lo Gremi d' Argenters, lo comte de Casp no hauría sortit ab la seva, lo Govern de 'n Silvela se n' hauría anat á fregir rabes, en Cucurella, en Rusiñol, lo marqués de Camps y *tutti quanti*, no haurían tingut ocasió de *pastelejar* y tal volta, tal volta la regeneració d' Espanya seria un fet á horas d' are. Aquesta era la obra d' aquells nou homes senzills, plens de civisme, que anaren á la presó resoltos al sacrifici, mentres 'ls seus companys qu' havían quedat fora per ajudarlos, per secundarlos y sostenirlos ó se n' anavan á Suissa ó 's rendían tontament. La santa intransigencia de 'n Morera y d' alguns de 'ls seus companys va ser flor d' istiu.

En Morera, sense ser literat, dona una idea de sas impressions y recorts molt justa. Parla sempre ab lo cor á la má y lo seu llibre com fruyt de la ingenuitat 's llegeix ab interés, lo que tal vegada no succhiria en un altre més literat que no fos tan ingénuo. Causa admiració al finalisar sas páginas, que ab la relació de quinze dias sempre iguals, l' autor no 'ns hagi aburrit sino tot al contrari... Aixó s' explica d' una manera senzilla. S' explica dient que 'n Morera es artista per intuició y l' artista franch, senzill, ingénuo y qu' además resulta un de 'ls pochos caràcters virils que tenim, sempre s' emporta al lector.

En Morera surt de la presó després de quinze dias mortals, ab lo desengany al cor, ab l' amputació de totas sas esperansas, ab lo *lasciate ogni speranza* imprés per sempre més en l' ánima. Aixó ho diu ell. Jo dich que á ne 'n Morera 'l tornarém á trobar sempre que 'l poble catalá necessiti un home abnegat que 'l porti á la victoria ó al sacrifici. Es un caràcter y 'ls caràcters surten sempre, quan arriba l' hora.

E.

TEATROS

NOVETATS

La dama de las camelias, *Il paradisso di Maometto* y *Hedda G. bler* son las obras que per primera vegada 'ns ha donat en la present setmana la eminent artista Sra. Vitaliani.

Sapigut es la maestria ab que interpreta á la desventurada Margarita Gautier de *La Dama* y també á la protagonista de la obra de Ibsen que ne fa una de sas mes notables creacions, per lo tant la verdadera novetat ha sigut la representació de lo *vaudeville*, *Il paradisso ai Maometto*, que se veje precissada á donarne una segona representació, obtenint tant extraordinari éxit com en la nit de son estreno.

Aquet *vaudeville* te molts punts de contacte ab la coneguda comedia de Echegaray (M.) *Los hugonotes*, de manera que l' una está inspirada -sens dupte- vers á l' altra.

¿Quina es la obra plagada? sens pretendrer plassa de profetas, casi apostariam á que ho es la del escriptor castellá sapiguent son habitual modo de fer en casi todas sas obras.

Los autors de *Il paradisso* se proposaren fer riure y de debó ho lograren, puig l' espectador ha de estar ab la *carcajada* sempre á punt de explotar. Be es vritat que los actors de la companyia Vitaliani, desempenyan dita obra á la perfecció, distingintsi d' un modo extraordinari los Srs. Sainati y Zoppetti.

Pera avuy está anunciat l' estreno de *I mariti*, comedia de Torelli y está en preparació *Libertá!* del Sr. Rusiñol, traduhida al italiá per l' actor Sr. Sainati que ja va demostrar sas bonas qualitats de traductor en *L' allegría che passa*, del mateix autor.

TIVOLI

S' han donat algunas representacions de lo conegut viatge de espectacle *La vuelta al mundo* no oferint altra novetat que algunas coplas que ab bastanta *sombra* cantá lo Sr. Asensio en lo quart acte.

Pera avuy está anunciat lo benefici de la simpática tiple Srta. Gonzalez en la que resucitará la opereta *El corazón y la mano*, obra que ab tot y ser una de las mes notables de 'n Lecocq, es de las menos conegudas.

Felicitem á la Srta. Gonzalez, per lo bon acert que ha tingut.

S' anuncian pera diumenje próxim las últimas funciones d' aquesta companyia, per lo tant los que no hagin encar admirat las maravellas que fan las focas que presenta Mlle. Dihanaft, deuen espavilarse puig del contrari farían tart.

GRAN-VIA

Desde dissapte passat actúa en aquest teatro la companyia del reputat actor Sr. Cepillo explotant lo tan aplaudit melo-drama de Decourcelle *Los dos pilletes*, obra que s' ha popularisat en tots quants públichs s' ha representat y que en nostre teatro de Novetats se 'n donaren mes de 100 representacions consecutivas.

Com siga que además de la notable execució que obté es presentada ab escrupulosa propietat, no es extrany l' éxit que ha obtingut, per lo que además de haverhi recullit molts aplausos tots los artistas, hi hagué verdaderas *caíderadas* en la passada festa.

La Empresa, vist l' éxit lograt, ha anat repetint dita obra tota la setmana y lo que de principi sigué com á proba, ha acabat per fersé ferm lo contracte ab los propietaris del teatro.

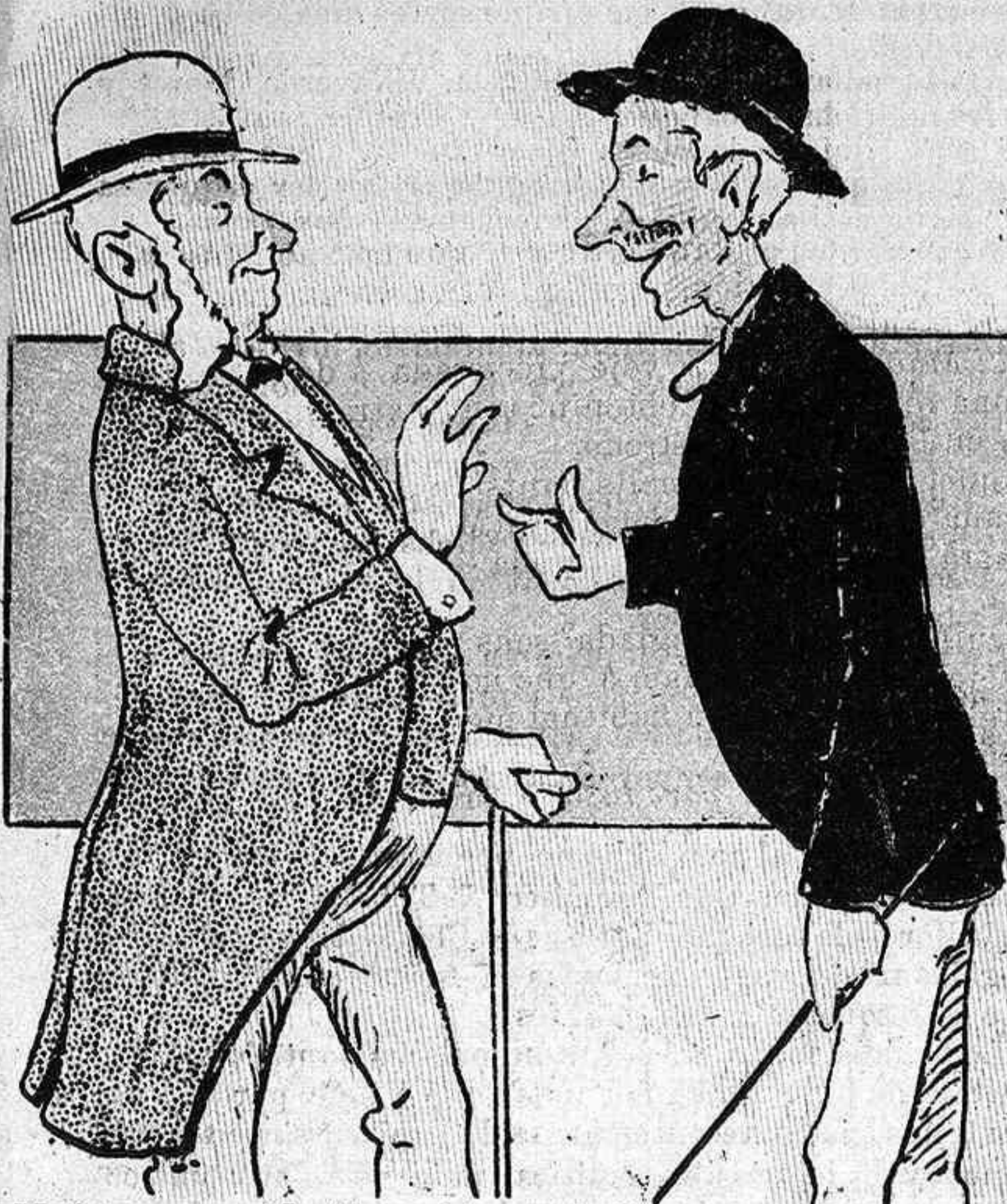
Molt ho celebrém

TEATRO NOU

Molt ben rebuda ha sigut la companyia que dirixien los Srs. Vega y Taberner, resultant las atraccions de la mateixa, las Srtas. Taberner (Consuelo) y Mesejo.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA TOMASA
MISCELÁNEA



—Hola, senyor Nasi!... ¿Li agradaria
dinar ab mí avuy?...
—Prou homel!...
—Donchs, corri cap á casa seva, fássim posar
la cubert per mi y dintre de 10 minuts vindré.



—Jo per lo que toca á polvos,
gasto los de 'n Serafi...
Diu que li venen de Londres
pero li venen d' aquí.



—Escoltéu mestressa! ¿Perque no poséu
café en un dipósit y aixís tindríau café ab
llet cada dematí?



—Noy, semblas un boer ab aquet barret
—Ja veurás; es questió d' inspirar respecte
als inglesos.

Campanadas

'S veu qu' a la *Publi* la crítica artística li marxa al mateix nivell que la vida administrativa. Aixís com els subscriptors, segons confessió propia, se li donan de baixa, ella va donantse de baixa també voluntariament, entre 'ls periòdichs ben informats en qüestions teatrals, ab tot y contar entre sos redactors *notabilitats* com lo famós Jordá, l' arreglador Costa y 'l dormilega de 'n *Barras tristas*, sense fer menció de l' autoritat *Xirigotera* de 'n *Doys*.

L' altre dia, quant se representá a Novetats la comedia *Bagno fredo* (es dir aixó d' *estreno* ho deya la *Publi*, perque nosaltres ja vam veure la indicada comedia per la mateixa companyia durant la temporada de Quaresma) en Costa, en Jordá o en *Barras tristas* (¡qui sab si tots tres a l' hora) van dir que *Bagno fredo* era la mateixa obra que la pessa catalana *Del ball al bany* de 'n Pere Antón Torres, *estrenada l' hivern passat* a Romea.

¡Aquets son els qu' están al tanto del moviment literari teatral!

En efecte, *Del ball al bany* fou estrenat al Bon Retiro lo dia 2 de Septembre de 1880 o siga fa 21 anys.

Y a l' endemà diu en *Xirigotas*, en una de las sevas...

«Don Perico Antón Torres dió el año pasado a la escena una obra original titulada *Del ball al bany*.

¡Qué casualidad!

Anoche la compañía Vitaliani puso en escena *Bagno fredo*, que es igual que la de Perico.

¡Por supuesto que el *Bagno fredo*, es mucho más antiguo que *Del ball al bany*.

Pero también puede ser que no sea plagio, que sea coincidencia.

Que ahora llamamos así a estas cosas.

De todos modos, *Bagno fredo* y *Del ball al bany* son dos hermanos siameses hijos de un mismo padre, aunque hablen distintos idiomas.

¡Un fenómeno!

Pobre *Xirigotas*! Ell si qu' está fet un *fenómeno*... de tonteria!

Perqué hi ha que advertir que 'n Pere Antón Torres no doná com original *Del ball al bany*, sino que diu en la portada, haber escrit la comedia en vista de la obra italiana *Un baño de agua fría*.

Al dia següent, en *Xirigotas* rectifica, perque un lector l' ha fet caure del burro y diu que *Del ball al bany* no s' estrená l' hivern passat sino fa *setze anys* (¡que ben enterat! y afegeix:

«Y dígame usted, ¿no podría ser que esa pieza fuese del teatro francés, desde donde se ha traducido al italiano y al catalán?

¡Cómo si lo viera!

No digamos más, porque creo que esa es la fija.»

Donchs no, *amich Xirigotas*, ni aquesta es la *fija* ni tu ni 'ls teus companys de redacció teniu los més comú de 'ls sentits.

La *fija* es que en qüestions artísticas com en totas las que porteu entre peus, esteu tocant las tràmpanes d' una manera qu' explica molt bé la pluja de baixas que tant us fa arronsá 'l llombrigo.

Ves comptant; Dieu que s' *estrena* una obra italiana y l' hem vista per la Quaresma. Dieu qu' es igual que una de catalana del any passat y té aquesta 21 anys d' existencia. Dieu que 'n Torres ha *timat* al autor de *Bagno fredo* y en Torres confessava haverse inspirat ab un' altre obra. Dius després que s' estrená fa 16 anys y també menteixés. Vas afegint que l' italiá y 'l catalá van *timar* del francès y no hi ha una cosa ni l' altra. El catalá confessa haverse inspirat en un' altra obra italiana que no es el *Bagno fredo*.

En resúm un *lio* un galimatias, una patent de nulitat per tu, *amich Xirigotas*, per en Jordá y en Costa y 'l dormilega de 'n *Barras tristas*.

Tots quatre podéu cantar a coro alló de; *Donde digo digo, no digo digo, que digo Diego*.

¡Y prou per avuy!



La qüestió del *Panamá* de Riu Muni va enredantse per moments.

Aquest assumpto ofereix la mateixa particularitat que las cireras que al agafarne una ne surten una colla d' engaxadas.

Ara hi ballan ademés de 'n Silvela, Villaverde, Moret y altres polítichs, el banquer Aznar y 'l comerciant Huelin.

Demá... qui sab demá. Lo femer está en plena ebullició y si no fos que val més que 's vegi la vritat per asquerosa que sigui, casi seria qüestió d' exclamar «tapa, tapa».

Y apartar los ulls ab horror y l' estómach ab náuseas.



Dissapte a la nit assistirem, atentament invitats al local de la Associació de 'ls Coros de Clavé, ahont la simpática colectiva d' obrers coristas que segueixen las petjadas del gran Mestre, dona un *lunch* en honor de la premsa barcelonina y de provincias, en mostra de gratitut per l' apo'o que han trovat en los periòdichs las iniciatives de la Associació, molt especialment en la recenta excursió a Valladolid y Santander.

La representació de la premsa era tant lluhida com numerosa, essent designat lo representant del periòdich més antich pera presidir l' acte, si be per aclamació s' acordá que presidís lo senyor Salas Antón advocat de 'ls coros.

S' associaren al acte, si be no pogueren assistir a la festa lo mestre Goula, Don Francisco X. Tobella y lo director de la llorejada societat «Euterpe de Clavé» de 'ls quals foren llegidas tres cartas, concebudas en termes encoratjadors y que meresqueren grans aplausos.

Lo brindis del Sr. Salas Antón fou sens dupte lo més important de tots. En ell feu notar que l' acte portat a cap per l' Associació recentment, es de capitalíssima trascendencia y de la més alta política puig vé a obrir una corrent de aproximació entre tota la Espanya que treballa y neutralisarà en gran part 'ls desatentats esforços que 'ls catalanofobos d' allá y 'ls caste lanofobos d' aqui fan per portar més días de dol a Espanya.

Ressenyá las expedicions portadas a cap fins ara per l' Associació, expedicions qu han fet de 'ls coros catalans un importantíssim element de cultura nacional y doná gracias en eloquents párrafos a la premsa tota, qu' ha donat escalf y vida per medi de la publicitat, als esforços de la Associació coral.

En nóm de 'ls periodistas contestá al Sr. Salas Antón, lo redactor corresponsal del *Pais* de Madrid, don Joseph de Cuéllar, qui estigué elocuentíssim en son brindis.

A continuació van pendre la paraula lo vispresident de la Associació Sr. Cots, lo Sr. Durán director del coró *La Trompeta*, don Enrich Espinet metje de la Associació, lo Sr. Campos membre de la Junta, lo Sr. Portella y algún altre, tancant los brindis lo president Sr. Soler qui en sentidíssimas paraulas repetí las gracias a la premsa y a totas las entitats, personas y autoritats qu' han ajudat als coristas en sa magna obra.

A proposta del Sr. Cots, s' acordá dirigir als arcaldes de Valladolid y Santander telegramas concebuts aixis;

«Excm Sr. Alcalde;

Reunits en fraternal *lunch* en el local de l' Associació de 'ls Coros de Clavé, els representants d' aquesta corporació y de la premsa local y de provincias, acordan entre entusiastas aclamacions, enviar una abraçada fraternal al vostre noble poble, germá del nostre.»

Al peu firman los representants de la Associació y 'ls periòdichs representats, entre ells LA TOMASA.

A dits telegramas han contestat diumenje y dilluns los arcaldes de Valladolid y Santander en termes sumament entusiastas y encoratjadors.

LA TOMASA agraheix profundament l' obsequi y el recort de l' Associació y al temps que li repeteix la més coral enhorabona, li fa present, que de nostra part no caben nous oferiments per estar incondicionalment a las sevas ordres. Som coneguts d' antich y d' antich 'ns estimem, que no en va LA TOMASA fou honrada en la persona d' un de sos redactors figurant en las llistas d' honor de tan simpática, moralisadora y desde ara poch, patriótica colectiva.



L'altre dia vam ser testimonis d'un cas patològic de *desitj* que no deixa de tenir gracia.

En lo mercat de Sant Antoni corria una dona del Poble Sec que 's diu de nom Carmeta y qu' a la quenta está embrassada.

De las embrassadas, n' hi ha que tenen desitjos rarissims que varian desde menjar calsobras ó carbó, fins á desitjar pèls del bigoti que en forma de ras-pall, portan alguns *Xanxas* á la cara.

Pero *desitjos* com lo de la Carmeta del Poble Sec no abundan. Vet' aquí que una peixetera tenia tretze duros de la venda en un recó de la parada y la Carmeta 'ls va *desitjar*.

Y bona mare com es, suposant que la criatura, si no satisfeya 'l desitj, surtiria ab un portamonedas sobre la boca del cor ó un Banch d' Espanya per motxilla, ¿quina 'n va fer? .. Apoderarse de 'ls tretze duros *desitjats*.

Tot aixó hauria anat molt bé, si no hagués protestat la peixetera al adonar-se del resultat del antoig de la embrassada. Y no sols protestá, sinó que cridá ¡ladres! y la del *desitj* fou detinguda.

Allavors fou quan explicá tota la historia del embrás y del antoig, logrant que la gent 's fés carrech de que l'acció de las *unglas* de la embrassada no era delictiva sinó que era una afecció propia del seu estat. No obstant, la peixetera no va conformar-s'hi y volgué recuperar sos 13 duros, encara qu' al menut li surtis una dobla de quatre al clatell.

Com tampoch s' hi conformaren las vehinas de la del *desitj*, quan al dia següent aná aquesta á rentar al safreig, alegant que no la volian deixar entrar per por de que li vingués un antoig de roba blanca y no poguentlo satisfacer surtis la criatura del ventre de sa mare ab calsetets y samarreta al venir al món.



La obra de 'n Clavé regeneradora d' Espanya.

Los orfeons de Valladolid, Salamanca y Samora s' han fusionat ab l' objecte de formar una gran massa coral y poguer visitar á fi del present any nostra ciutat, pagant aixis la visita que feren á Castella ara poch los cors de la Associació de Clavé.

Celebrém la noticia y esperém que 'l poble catalá sabrá rebre dignament als hostes que s' anuncian.



Segons llegeixo en un periódich, desseguit que deixi 'l Govern Civil de Barcelona lo Sr. Larroca lo qual succedirá un d' aquestos dias- surgirá una gravissima questió personal entre 'l director d' un periódich polítich d' aquesta ciutat y l' autoritat citada.

Com que segons sembla los ex candidats romeristas Sr. Vilalta y Puig de Asprer están esperant també desde llarch temps que 'l Sr. Larroca deixi 'l bastó ab borlas per explicarli un quento, resulta que 'l pobre Gobernador no s' entendrá de feyna en lo precis moment de quedarse sens' ella.

Celebrarém que la sanch no arriui al riu y si de cas vol guanyar, li aconsel ém al Sr. Larroca que ab cada un dels contrincants emplehi armas distintas. Ab lo director del setmanari radical pot desafiarse á corre perque 'l pobre es coix.

Ab lo senyor Vilalta pot desafiarse á talent ab la seguritat de guanyarlo puig fins un pom de escala 'n surtiria ayrós.

Ab lo senyor Puig d' Asprer pot desafiarse á qui la diu més grossa y es en lo únich que pot perdre, si no s' ampara del númen d' en *Manolito Gazquez*.

CORRESPONDENCIA

Redembach. El vers al «Sol» anirá arreglat. L'altre no 'm resulta per sa versificació algo defectuosa. — *J. Cristiá*. Dugas van bé «Me la deus» es massa crúa. — *J. Farré*. Acepto la xarada. — *Rampells*. Va bé, acceptat y gracias. — *R. Pallarés*. Queda dispensat. — *Platón Peig*. No pot ser. — *B. Ramentol*. Sempre agrahint. — *Querubi Panarra*. D' acort ab l' apellido, la poesia, — 'm resulta una gran... *panarrería*. — *Ricart A. Orriols* «Mustina» y «moriria» encara no son consonants. Esperarém que creixin. — *J. Planas*. Se publicará. — *J. Caminal*. Molta cosa serveix. — *Pere Vall*. La xarada té un consonant repetit y el vers resulta pesadot. Ab tot, segueixi enviant. — *Ayguia Freda*. Va bé. — *Montabliz*. Serveix casi tot. — *Xech de Llansá*. Bueno. — *A. del V*. Si vosté m' assegura que la poesia es seva, li publicaré. — *B. Costa*. No 'm resulta. — *R. Homedes*. La més curta. — *Lluís i Medich*. Veuré de aprofitar'ho.

Correspondencia Administrativa: C.A. Complert son encàrrech. Al artista de marras, sigué necessari ferli un sens fi de visitas pera trobarlo en sa casa; y manifestá que ja escriuria ell personalment.

TRENCA-CLOSCAS

¿VIRITAT?

XARADA

A *dos-tres* jo 'm passejava
l'altre dia per lo Parch
quan me sento una fíblada
d' un mosquit d' aquells d' allá
que 'm deixá la *quarta* morta
ab un *ters* fenomenal.
M' en vaig d' allí desseguida
malehint al animal
que *hú* picada tan forta.
Arribo á n' el Restaurant,
crido 'l mosso, aquet s' acosta
l' hi dich. — ¿Que tens *quart-ers* tall
— No senyor — contesta l' home
s' ha acabat tot lo menjar,
si vol pendre una beguda?
— De *prima* ¿me 'n pots portar?
— Si senyor, tant com ne vulgui
— Donchs alsa, cuyta volant.
Se 'n vá 'l xicot y al poch rato
ve, portant l' *hú* demanat.
Ho deixa sobre la taula,
y encara no gira 'l cap
veig que vé 'l mosso de casa
ab un *otat* rebregat
y ensenyantmel me demana
fer festa, puig es el cas
que l' hi diu la seva dona
que ha tingut un bordegás.
— ¿Quants mesos fa que n' ets fora
l' hi pregunto jo extranyat
ell ab bona fé 'm contesta;
— Quinze, justos y cabals.
Esclato jo en grans riallas
y li dich; — Ja hi pots anar
Ja 'm dirás á qui s' assembla.
L' home tot content s' en va,
jo 'm quedo ab las mans al ventre
de riure mitj reventat,
pensant ab que 'l Rey Herodes
no 'ls va matar tots — ¿Viritat?
JAUME FERRÉ.

TARJETA

MARTÍN ALAMO

Formar ab aquestas lletras lo titul
d' un aplaudit drama catalá.

AIGUA FREDA.

SOLUCIONS

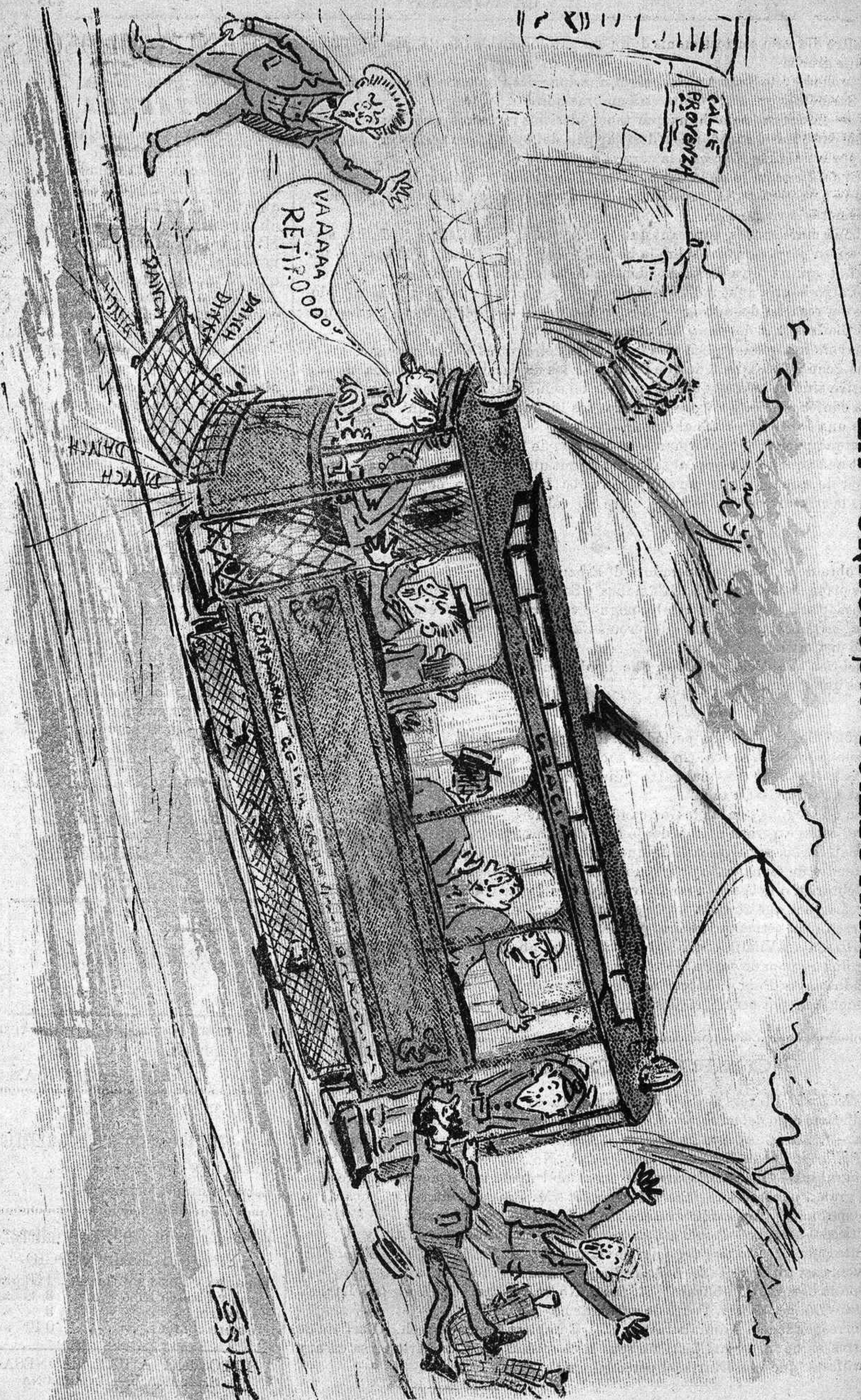
A lo insertat en lo número anterior
Xarada *Re-com-pen-sa-ria*.
Estrella numérica *Monclar*.

Periódich festiu, Il·lustrat y Literari
PREUS DE SUSCRIPCIO

Espanya y Portugal tmtre.	1'50 ptas
Cuba y Puerto Rico »	3 »
Extranger »	3 »
Número corrent.	0 10 »

LITOGRAFIA BARCELONESA
S. Ramón, 6.—BARCELONA

LA "GRAGIOSA GUILLOTINA"



¡¡¡AGAFEULOS!!!